

Наказ Міністерства оборони України

№415 від 25.11.2003

**Про затвердження Положення про
корабельну службу у Військово-
Морських Силах Збройних Сил
України**

Це ознайомчий фрагмент: зміст і перші сторінки документа.
Повний документ — 368 стор. — друкуємо у форматі А5 з
обкладинкою та доставкою по Україні.

Замовити друк

повного документа на docprint.com.ua

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Н А К А З Міністра оборони України

25.11.2003 N 415

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО КОРАБЕЛЬНУ
СЛУЖБУ У ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ
СИЛАХ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ**

МОУ 415 : Положення про корабельну службу у
Військово-Морських Силах Збройних Сил України. –
Київ : Видавець ФОП Чорнолуцький Євген
Олександрович, 2026. – 368 с.

© Чорнолуцький Є.О., 2026

ЗМІСТ

ПОЛОЖЕННЯ про корабельну службу у Військово-Морських Силах Збройних Сил України	10
<i>Загальні положення.....</i>	<i>10</i>
Частина 1 Організація корабля та основні обов'язки службових осіб.....	12
<i>Розділ 1. Бойова та повсякденна організація корабля</i>	<i>12</i>
Загальні положення	12
Командні пункти та бойові пости	14
Бойовий номер	15
Корабельні розписи	16
Бойові інструкції.....	21
Нумерація відсіків, приміщень і цистерн корабля	21
Оголошення тривоги на кораблі.....	25
<i>Розділ 2. Основні обов'язки командування і штабу з'єднання кораблів.....</i>	<i>26</i>
Командир з'єднання кораблів	26
Начальник штабу з'єднання кораблів	32
Заступник командира з'єднання кораблів.....	35
Заступник командира з'єднання кораблів з електромеханічної частини - начальник електромеханічної служби	40
Помічник командира з'єднання кораблів з живучості.....	44
Помічник командира з'єднання кораблів з матеріально-технічного забезпечення.....	47
Флагманські спеціалісти штабу з'єднання кораблів.....	49
Обов'язки інших службових осіб з'єднання кораблів.....	53
<i>Розділ 3. Основні обов'язки особового складу корабля</i>	<i>53</i>
Командир корабля	53
Загальні обов'язки командира корабля	53
Обов'язки командира корабля під час підготовки до плавання.....	57
Обов'язки командира корабля під час плавання.....	59
Обов'язки командира корабля під час плавання в складних мовах	61
Обов'язки командира корабля у разі зіткнення з іншим кораблем.....	62

Обов'язки командира корабля у випадку аварії	64
Обов'язки командира корабля під час будівництва та ремонту корабля	65
Обов'язки командира корабля під час прийняття та здавання корабля	67
Старший помічник командира корабля	69
Заступник командира корабля з виховної роботи	72
Помічник командира корабля	75
Помічник командира корабля з постачання	77
Командир бойової частини (начальник служби)	79
Командир групи (батареї), інженер	82
Командир відсіку підводного човна	84
Головний боцман корабля	87
Командир (старшина) команди	89
Командир відділення	92
Командир бойового поста	93
Матрос	94
Частина 2 Підготовка та забезпечення корабля	96
<i>Розділ 4. Бойова підготовка</i>	<i>96</i>
Загальні положення	96
Підготовка мічманів, старшин і матросів	106
Підготовка офіцерів	109
Підготовка підрозділів корабля	112
Підготовка корабля	112
Планування та облік бойової підготовки	114
<i>Розділ 5. Виховна робота на кораблі</i>	<i>115</i>
<i>Розділ 6. Експлуатація та ремонт корабля</i>	<i>118</i>
Загальні положення	118
Бойове і повсякденне використання зброї та технічних засобів корабля	119
Ремонт корабля	125
<i>Розділ 7. Забезпечення живучості корабля</i>	<i>129</i>
Загальні положення	129
Запобігання аварійним пошкодженням корабля	131
Запобігання вибухам та пожежам на кораблі	132
Запобігання надходженню води всередину корабля	136
Запобігання аварійним пошкодженням зброї та технічних засобів	139

Запобігання виникненню на кораблі небезпечних концентрацій шкідливих речовин (газів)	140
Боротьба з бойовими й аварійними пошкодженнями корабля.....	141
Організація боротьби за живучість корабля	141
Боротьба з пожежами на кораблі	145
Боротьба з надходженням води	146
Боротьба за живучість зброї та технічних засобів.....	147
Захист особового складу від впливу шкідливих речовин (газів).....	149
Боротьба за врятування аварійного корабля та особового складу	151
Ліквідація наслідків бойових та аварійних пошкоджень корабля	153
Розділ 8. Медичне забезпечення корабля.....	154
Загальні положення	154
Лікувально-профілактичне забезпечення особового складу корабля.....	155
Санітарно-гігієнічне та протиепідемічне забезпечення особового складу корабля.....	159
Банно-пральне обслуговування	163
Розділ 9. Базування та матеріальне забезпечення кораблів	164
Загальні положення	164
Розміщення особового складу корабля в приміщеннях берегової бази.....	167
Поповнення запасів корабля	168
Частина 3 Повсякденна служба корабля	169
Розділ 10. Корабельний розпорядок дня	169
Розділ 11. Утримання корабля	172
Корабельні завідування	172
Корабельні погребі для збереження боєприпасів	177
Зберігання на кораблі стрілецької зброї та боєприпасів до стрілецької зброї	178
Огляд корабля	181
Огляди бойових частин, служб	184
Корабельні роботи	185
Прибирання на кораблі	187

Утримання пірсів, причальних стінок та акваторій.....	189
Розділ 12. Корабельні правила.....	191
Правила поведінки особового складу на кораблі	191
Правила користування корабельними катерами та шлюпками.....	194
Правила безпеки на кораблі	198
Розділ 13. Повсякденне життя на кораблі	206
Розміщення особового складу на кораблі.....	206
Кубрики та порядок, який у них підтримується	207
Каюти, порядок їхнього розподілу та використання.....	209
Порядок харчування старшин та матросів на кораблі.....	210
Кают-компанія корабля	212
Допуск на корабель.....	214
Розділ 14. Звільнення особового складу корабля на берег.....	217
Загальні положення	217
Сходження на берег офіцерів, мічманів та старшин, які проходять військову службу за контрактом.....	219
Звільнення на берег старшин та матросів строкової служби, а також матросів, які проходять військову службу за контрактом.....	220
Звільнення особового складу корабля у відпустку.....	223
Частина 4 Служба корабельних нарядів.....	224
Розділ 15. Чергування, вахта та наряди на роботу.....	224
Загальні положення про корабельні чергування і вахту.....	224
Організація чергування на кораблях.....	229
Організація вахти на кораблі	229
Порядок призначення на корабельні чергування і вахту.....	230
Розвід добового наряду	231
Наряд на роботи.....	235
Розділ 16. Обов'язки осіб, які чергують	237
Черговий з'єднання (групи) кораблів	237
Помічник чергового з'єднання (групи) кораблів з живучості	241
Черговий надводного корабля	243
Черговий підводного човна.....	248

Помічник чергового підводного човна	253
Черговий низів надводного корабля	254
Дозорний з живучості надводного корабля	256
Днювальний приміщення на кораблі (днювальний команди на березі)	258
Черговий боцман	259
Старшина чергового катера (шлюпки)	261
Черговий камбуза	262
Черговий сигналіст	264
Черговий казарми	264
Черговий команди	265
Розділ 17. Обов'язки осіб, які несуть вахту	267
Вахтовий офіцер	267
Загальні обов'язки	267
Обов'язки на ходу корабля	271
Обов'язки під час стоянки корабля на якорі (бочці, швартовах)	274
Командир вахтового поста	279
Озброєний вахтовий	282
Командир рятувальної шлюпки	284
Вахтовий на шлюпці	285
Вахтовий на кінцях	286
Розсильний	286
Розділ 18. Спеціальні наряди	287
Загальні положення	287
Черговий бойової частини (служби)	289
Командир дозору і дозорні погребів з боєприпасами	291
Частина 5 Прапори, почесні, урочистості, візити	292
Розділ 19. Підіймання і спуск прапорів на кораблі	292
Державний Прапор України	292
Прапор Військово-Морських Сил Збройних Сил України	293
Прапори посадових осіб	299
Прапори суден забезпечення	300
Гюйс корабля	300
Вимпели корабля	301
Прапори розпівчування корабля	301
Порядок зберігання прапорів на кораблі	302

Розділ 20. Віддання почесей на кораблі	303
Обмін почесями у разі зустрічі кораблів	303
Зустріч службових осіб, що прибувають на корабель.....	305
Виконання військового вітання військовослужбовцями на кораблі.....	308
Віддання військових почесей в особливих випадках	309
Розділ 21. Салюти, паради та урочистості на кораблі	313
Салюти	313
Паради кораблів	314
Урочистості на кораблі.....	316
Річні свята кораблів та з'єднань кораблів	317
Паради на березі.....	318
Історичні предмети корабля.....	318
Розділ 22. Відвідування кораблем територіального моря і порту іноземної держави	319
Загальні положення	319
Підготовка корабля до відвідування порту іноземної держави	321
Перебування корабля в порту іноземної держави	322
Вихід корабля з порту і територіального моря іноземної держави	324
ДОДАТКИ.....	326

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Н А К А З Міністра оборони України

25.11.2003 N 415

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 грудня 2003 р. за N 1170/8491

Про затвердження Положення про корабельну службу у Військово-Морських Силах Збройних Сил України

З метою визначення організації корабельної служби, заходів щодо забезпечення високої бойової готовності і безпеки кораблів у морі та пунктах базування, обов'язків службових осіб, організації бойової підготовки, правил несення служби корабельних нарядів і встановлення військових морських ритуалів на кораблях Військово-Морських Сил Збройних Сил України **Н А К А З У Ю:**

1. Затвердити Положення про корабельну службу у Військово-Морських Силах Збройних Сил України, що додається.

2. Наказ розіслати згідно з розрахунком розсилки.

Міністр оборони України Є.К.Марчук

ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністра оборони України
25.11.2003 N 415

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 грудня 2003 р. за N 1170/8491

ПОЛОЖЕННЯ ПРО КОРАБЕЛЬНУ СЛУЖБУ У ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛАХ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Загальні положення

1. Військово-Морські Сили Збройних Сил України (далі може використовуватися - Військово-Морські Сили) - це вид Збройних Сил України, який відповідно до чинного законодавства виконує покладені на нього завдання щодо оборони України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності.

2. Військовий корабель - це корабель (судно), що належить до Військово-Морських Сил, має зовнішні розпізнавальні знаки державної належності і є під командуванням офіцера (мічмана), який перебуває на військовій службі в Збройних Силах України.

3. Надводні кораблі, підводні човни, кораблі спеціального призначення, морські та рейдові судна забезпечення, а також їхні катери та шлюпки несуть прапор Військово-Морських Сил Збройних Сил України, який визначає державну належність корабля. Кораблі, що будуються, від початку розміщення на них особового складу несуть Державний Прапор України, піднятий на кормовому флагштоку (на гафелі).

Прапор Військово-Морських Сил Збройних Сил України, піднятий на кораблі Військово-Морських Сил, є його Бойовим Прапором. Він символізує недоторканність і готовність корабля захищати державні інтереси України на морі.

4. До корабельного складу Військово-Морських Сил належать бойові надводні кораблі, підводні човни, кораблі спеціального призначення, морські та рейдові судна забезпечення.

5. Кораблі Військово-Морських Сил вирішують покладені на них завдання як самостійно, так і у взаємодії з іншими кораблями, морською авіацією, військами берегової оборони та військовими частинами інших видів Збройних Сил України.

6. Кораблі Військово-Морських Сил, їхні літальні апарати, катери та шлюпки є власністю України і, де б вони не перебували, є під юрисдикцією України.

7. Кораблі Військово-Морських Сил неухильно дотримуються норм чинних міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

У водах відкритого моря, портах та територіальному морі інших держав жоден іноземний уряд чи його представники не мають права втручатися в повсякденну життєдіяльність кораблів Військово-Морських Сил. Будь-яка така спроба повинна рішуче припинятися, у виняткових випадках - силою зброї.

8. Спільні питання та непорозуміння у правовідносинах, які виникли в територіальному морі іноземних держав, урегульовуються командирами кораблів особисто або через представників Міністерства закордонних справ України, дотримуючись вимог та норм міжнародного права.

9. Положення про корабельну службу у Військово-Морських Силах Збройних Сил України (далі - Положення) в частині, не передбаченій військовими статутами Збройних Сил України (548-14, 549-14, 550-14, 551-14), визначає: основи бойової і повсякденної організації корабля; основні обов'язки службових осіб командування й штабу з'єднання кораблів та службових осіб й особового складу корабля; бойову підготовку, виховну роботу, експлуатацію, ремонт та забезпечення живучості корабля; базування, матеріальне забезпечення кораблів; заходи щодо збереження й зміцнення здоров'я особового складу корабля; організацію служби корабельних нарядів; підняття й спуск прапорів; порядок віддання почесностей; проведення урочистостей на кораблі і організацію візитів кораблів Військово-Морських Сил.

10. Вимоги Положення поширюються на всі бойові кораблі, кораблі спеціального призначення, морські та рейдові судна забезпечення, які укомплектовані військовослужбовцями, а також на катери та шлюпки, що несуть прапор Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

Вимоги Положення обов'язкові для всіх екіпажів кораблів, у тому числі і для екіпажів, розміщених на березі, а також для всіх осіб, які тимчасово перебувають на кораблі.

11. Особовий склад Військово-Морських Сил з питань виконання загальних обов'язків військовослужбовців, у взаємовідносинах із військовослужбовцями Збройних Сил України та під час несення служби на березі керується вимогами військових статутів Збройних Сил України (548-14, 549-14, 550-14, 551-14).

ЧАСТИНА 1

ОРГАНІЗАЦІЯ КОРАБЛЯ ТА ОСНОВНІ ОБОВ'ЯЗКИ СЛУЖБОВИХ ОСІБ

Розділ 1. Бойова та повсякденна організація корабля

Загальні положення

12. Бойові надводні кораблі, підводні човни, катери, які несуть зброю, а також кораблі спеціального призначення (далі - кораблі) залежно від озброєння та призначення поділяються на класи, а в межах одного і того самого класу - на підкласи з урахуванням дальності плавання, водотоннажності або спеціалізації.

Залежно від тактико-технічних даних та призначення, а також для визначення старшинства командирів і норм матеріального та технічного забезпечення бойові кораблі поділяються на ранги.

У Військово-Морських Силах установлено чотири ранги кораблів. Найвищим є перший ранг. Поділ кораблів на класи, підкласи, ранги тощо здійснюється у порядку, визначеному Міністром оборони України.

13. Бойова та повсякденна організація корабля створюється залежно від його бойового призначення, класу та рангу корабля. Організаційно-штатна структура визначається штатом корабля.

14. Командування кораблем покладається на командира корабля. Старший помічник командира корабля є його першим заступником. На кораблі, де посада старшого помічника командира корабля не передбачена штатом, його обов'язки виконує помічник командира корабля.

15. Для ефективного застосування зброї та використання технічних засобів на кораблях створюються бойові частини й служби, які зазначаються в штатах кораблів і наведені у таблиці.

N з/п	Найменування бойової частини (служби)	Умовне скорочення
1	2	3
1	Штурманська бойова частина	БЧ-1
2	Ракетно-артилерійська бойова частина	БЧ-2
3	Мінно-торпедна бойова частина	БЧ-3
4	Бойова частина зв'язку	БЧ-4
5	Електромеханічна бойова частина	БЧ-5
6	Авіаційна бойова частина	БЧ-6
7	Радіотехнічна бойова частина	БЧ-7
8	Служба радіаційного, хімічного, біологічного захисту й екологічної безпеки	Сл-РХБЗ і ЕБ
9	Медична служба	Сл-М
10	Служба постачання	Сл-П

16. Залежно від рангу корабля бойові частини та служби поділяються на групи, батареї, команди, відділення, які очолюються відповідними командирами та начальниками.

Назви підрозділів бойових частин і служб, а також назви посад їхніх командирів та начальників зазначаються в штаті корабля.

На кораблях 2, 3, 4-го рангів на одного офіцера може покладатися постійне командування двома й більше бойовими частинами та службами, що зазначається в штаті корабля.

17. Увесь особовий склад корабля становить його екіпаж. Первинними підрозділами екіпажу є відділення, які очолюються командирами відділень. Відділення можуть зводитися в команди, які очолюються командирами (старшинами) команд.

18. На надводних кораблях можуть створюватися відділення, команди та інші формування особового складу, які не входять до складу бойових частин і служб, а безпосередньо підпорядковуються старшому помічникові (помічникові) командира корабля. До таких належать: команда управління, боцманська команда, команда обслуговування авіаційного обладнання та секретна частина. На підводному човні функції боцманської команди виконує команда рульових-сигнальників, яка підпорядковується командирові штурманської бойової частини.

Командні пункти та бойові пости

19. Для ведення бойових дій особовий склад корабля розподіляється по командних пунктах і бойових постах, що є основою бойової організації корабля.

Командний пункт - це місце на кораблі, обладнане необхідними засобами управління та зв'язку, звідки командир керує діями підпорядкованих йому підрозділів, застосуванням зброї, використанням технічних засобів та боротьбою за живучість, а також підтримує зв'язок зі старшим командиром і бойовими частинами та підрозділами, що взаємодіють.

Головний командний пункт корабля - це командний пункт командира корабля. У випадку виходу з ладу головного командного пункту за рішенням командира корабля або офіцера, що його заміщує, один з командних пунктів бойових частин (якщо конструкцією корабля не передбачений запасний командний пункт) використовується як запасний командний пункт.

Флагманський командний пункт - це командний пункт командира з'єднання кораблів, який розгортається для забезпечення роботи штабу з'єднання кораблів.

20. Бойовий пост - це місце на кораблі, де розташована зброя і необхідні технічні засоби, які особовий склад обслуговує та використовує за призначенням. Бойовий пост очолюється командиром бойового поста.

21. Командні пункти та бойові пости мають назву, позначення та порядкові номери. На надводних кораблях командні пункти та бойові пости нумеруються за порядком номерів у кожній бойовій частині (службі). Бойові пости на надводних кораблях 4-го рангу нумеруються за загальним порядком номерів за командами (відділеннями). На підводних човнах командні пункти нумеруються в кожній бойовій частині (службі) за порядком номерів від носа до корми. Номери бойових постів підводного човна складаються з двох знаків (цифр чи літер). Перша цифра (літера) указує на номер відсіку, друга - на належність бойового поста до бойової частини (служби).

Типове позначення командних пунктів і бойових постів зазначене в додатку 1 до Положення.

Бойовий номер

22. На кораблі мічманам, старшинам і матросам привласнюються бойові номери, які заносяться до табеля нумерації особового складу.

Бойовий номер складається з трьох частин:

перша частина (цифра чи літера) указує, у якій бойовій частині (службі) знаходиться мічман, старшина або матрос згідно з розписом бойової тривоги;

друга частина (одна чи дві цифри) указує номер бойового поста;

третя частина (дві цифри) указує на належність мічмана, старшини чи матроса до бойової зміни; перша цифра означає номер бойової зміни, а друга цифра - порядковий номер мічмана, старшини чи матроса в бойовій зміні.

Бойовим змінам привласнюються такі цифри:

першій бойовій зміні - 1, 5; другій бойовій зміні - 2, 4; третій бойовій зміні - 3, 6.

Якщо бойова зміна на бойовому посту в своєму складі має до 9 осіб, то для позначення бойових змін використовуються цифри 1, 2, 3, якщо від 9 до 18 осіб, то цифри 4, 5, 6.

23. Бойові номери старшин і матросів, які не допущені до виконання обов'язків за посадою, а також курсантів та стажистів, що проходять практику на кораблях, містять цифру "0" (нуль), яка ставиться перед першою цифрою (літерою) бойового номера.

Кожному офіцерові та мічманові з екіпажу корабля під час перебування на кораблі на обмундирування на лівому боці грудей прикріплюється картка встановленого зразка зі скороченою назвою посади.

Старшинам і матросам з екіпажу корабля картка встановленого зразка із зазначенням бойового номера прикріплюється на робочий одяг на лівому боці грудей.

24. Мічмани, старшини та матроси отримують книжку "Бойовий номер", у якій зазначаються їхнє місце перебування та обов'язки згідно з усіма корабельними розписами, а також номери закріпленої за ними особистої зброї, протигазу тощо.

Книжки "Бойовий номер" перебувають на обліку. У разі сходження з корабля, вибуття у відрядження, у відпустку тощо мічмани, старшини та матроси здають книжку "Бойовий номер" на зберігання у своєму підрозділі й отримують її після повернення на корабель.

Корабельні розписи

25. Корабельні розписи поділяються на бойові та повсякденні. Бойові корабельні розписи розробляються для розподілу особового складу по командних пунктах та бойових постах для застосування зброї й використання технічних засобів корабля, а повсякденні корабельні розписи розробляються для організації виконання інших корабельних заходів та робіт. Корабельні розписи затверджуються командиром корабля.

26. Основним документом, який визначає організацію корабля в бою, є розпис з бойової тривоги. Він є підставою для розробки всіх інших корабельних розписів.

27. Особовий склад корабля розподіляється по командних пунктах і бойових постах з урахуванням спеціальностей та рівня підготовки. Розподіл особового складу здійснюється для забезпечення в бою найбільш повного та ефективного застосування зброї, використання технічних засобів корабля та взаємозамінності особового складу.

28. Згідно з розписом з бойової тривоги кожен офіцер корабля має не менше двох заступників, що визначаються наказом командира корабля. Ця вимога рівною мірою стосується й окремих мічманів та старшин, які виконують особливо відповідальні обов'язки. Решта мічманів, старшин та матросів має по одному заступникові.

У випадку неспроможності командира корабля виконувати свої обов'язки в бою (тяжке поранення, загибель, контузія тощо) його заміщає старший помічник командира корабля. Порядок подальшого заміщення командира корабля залежить від ступеня підготовки офіцерського та мічманського складу й визначається наказом командира корабля.

29. Проект розпису з бойової тривоги головного корабля кожної серії розробляється Головним штабом Головного командування Військово-Морських Сил Збройних Сил України. Після призначення на корабель, який будується (переобладнується, модернізується), особового складу командири бойових частин і начальники служб під керівництвом старшого помічника (помічника) командира корабля та за участю флагманських спеціалістів штабу з'єднання кораблів доопрацьовують розпис з бойової тривоги. Під час доопрацювання вони враховують зміни в озброєнні і технічних засобах, а також особливості розміщення їх на кораблі. Доопрацьований розпис із бойової тривоги затверджується командиром з'єднання кораблів.

30. Зміни та доповнення до розпису з бойової тривоги й до інших корабельних розписів кораблів з'єднання вносяться наказом командира з'єднання кораблів за поданням

(пропозиціями) командирів кораблів, розробленими на підставі досвіду організації служби на кораблях та погодженими флагманськими спеціалістами штабу з'єднання кораблів.

31. До бойових корабельних розписів належать:

розпис з бойової тривоги (бойової готовності N 1) зі схемами технічного та візуального спостереження за підводною, надводною і повітряною обстановкою, з табелями командних пунктів, бойових постів і нумерації особового складу корабля;

розпис із бойової готовності N 2 зі схемами технічного та візуального спостереження за підводною, надводною і повітряною обстановкою.

На підводних човнах складаються два розписи з бойової тривоги окремо для підводного та надводного положень та два розписи з бойової готовності N 2 - також для підводного й надводного положень. Розписи для підводного положення є основними.

До бойових корабельних розписів також належать:

розпис із приготування корабля до бою та до походу;

розпис із боротьби за живучість корабля;

розпис із боротьби з підводними диверсійними силами та засобами;

розпис із приймання та здавання боєприпасів;

розпис корабельної підривної команди;

розпис зі спеціальної обробки корабля, в якому зазначаються обов'язки особового складу щодо дезактивації, дегазації, дезінфекції, дозиметричного та хімічного контролю, санітарної обробки екіпажу, а також на випадок уведення на кораблі карантину (обсервації).

Крім зазначених розписів, складаються:

на надводних кораблях:

розпис із надання допомоги кораблю (судну) чи літальному апаратові, що зазнає лиха, і сходження з корабля аварійно-рятувальної групи;

розпис із приготування корабля до приймання літальних апаратів, забезпечення польотів та управління ними;